

Vuk'uzenzele

Produced by: Government Communication & Information System (GCIS)

English/Sepedi

Phato Kgatišo I

South Africa's heroines

ALSO AVAILABLE ON:

@VukuzenzeleNews

Vuk'uzenzele

CONTACT US

Website: www.gcis.gov.za
www.vukuzenzele.gov.za

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za
Tel: (+27) 12 473 0353

Tshedimosetso House:
1035 cnr Frances Baard and Festival streets Hatfield, Pretoria, 00083

FREE COPY NOT FOR SALE

Basadi ba Masakhe Stokvel ba aga dintlo

LEGATONG LA GO EMA mengwagangwaga go boloka tšelete yeo e nyakegago goba go leka go dira dikoloto tše kgolo kudu, sehlopha sa basadi ba Kapa Bohlabela se imatlafatša ka go ipopa mmogo.

Silusapho Nyanda

Basadi ke dikokwane tša go aga setšhaba. Wo ke wona moeno wa maloko a 28 a *Masakhe Ladies Stokvel* ao a ikgo bokeletšago didirišwa tša bona go agela wo mongwe le wo mongwe wa bona ntlo ka go šielana.

Modulasetulo wa thušanang ye ya basadi Ntombekhaya Nyama-Plati (43) o boletše gore thušanang ye ya bomme feela yeo e lego kua Gugulethu gola Motsekappa e thomilwe ke basadi go ihlolela menyetla ya ikonomi gotee le malapa a bona.

"Basadi ke bona ba ka tlišago diphetogo setšhabeng eupša go dira se, go nyakega gore ba botšiše ka fao ba ka fetolago seemo sa fao ba dulago gona," a realo Nyama-Plati.

O boletše gore go botšiše potšiše ye bathong ke sona seo se hlotšego *Masakhe Ladies Stokvel*.

"Ke bone ka fao hlokego ya mešomo e bego e hlodia badudi ba mo ke tšwago gona le ka fao malapa a bego a patagana ka gona ka magaeng a manyenyane gomme ke bile ka ipotšiše gore tharollo e kaba eng," Nyama-Plati o boditše ba Vuk'uzenzele.

Nyama-Plati o boletše gore maloko a thušanang ya bona a lefa R2 500 o tee ka o tee ka kgwedi. Tšelete yeo e šomišetšwa go reka dimatheriale tša go aga le go lefa moagi gore a agele leloko le tee la thušanang ya bona kgwedi ka kgwedi.

Go tloga mola thušanang ye e thoma ka kgwedi ya Moranang, maloko a mararo a setše a agetšwe dintlo ebile ntlo ye nngwe e sa tla go agwa.

Goya ka Nyama-Plati, motho wa mathomothomo wa go holwa ke thušanang ye e bile mosadi yo ntlo ya gagwe e bego e le letlema ka baka la ge mofepi a le noši wa lapa leo a ile a hlokgala pele a ka fetša go aga. Dintlo tše dingwe tše

pedi tše di agilwego e be e le madulo a go hirišwa a ka morago ga mengwako. Ba babedi ba maloko a thušanang ye ba rulaganya go agelwa dintlo dikarolong tša dinagamagae tša Kapa Bohlabela.

"Ge basadi ba šoma bjalo ka ngatana ye tee, ba ka fihlelela dilo tše kgolo."

"Ga re agele malapa a go hloka dintlo feela eupša re aga gape le madulo a go hirišwa a ka morago ga mengwako gore batho ba tle ba kgone go a hiriša

gore beng ba mengwako eo ba ikhweletše letse-no la tlaleletšo," a realo Nyama-Plati.

Yo mongwe wa bao ba hotšwego ke thušanang ye ebile e le mongwaledi wa *Masakhe Ladies Stokvel* Nobantu Malgas, o boletše gore thušanang ye e file badudi tshepho. Malgas, yo a agetšwego madullo a mabedi a go hirišwa a ka morago ga ngwako wa gagwe, o boletše gore o beetše thoko setseka sa tšelete ya gagwe go reka didirišwa tša go rua dikgogo.

Nyama-Plati o boletše gore ba memilwe ke sehlopha seo se ikadilego kua East London go ba eletša ka fao ba ka thomago thušanang ya go swana le ye.

O boletše gore thušanang ye, yeo leloko la yona le le

nyenyane le nago le mengwaga ye 26, le šeditše basadi ka gobane ge o matlafatša basadi, nakong tše ntši bona basadi bao ba dira sa go swana le seo malokong

a mangwe a setšhaba.

"Mo temokrasing ya ren, go nale menyetla ya basadi eupša bona basadi ba ga ba tsebe tše ba di kgonago.

Ge basadi ba šoma bjalo ka ngatana ye tee, ba ka fihlelela dilo tše kgolo," a realo Nyama-Plati.

Ge a bolela o tlaleleditše ka gore a mangwe a maloko a thušanang ba gare ba hlahlwa go ba baagi. Basadi ba thušanang ye le bona ba hwetša tlhahlo ka fao ba ka foromago ditena.

Nakong ya ge go be go swerwe kopano ya tlhahlo yeo e bego e rulagantše ke khamphani ya go dira disamente ya PPC, sehlopha se sa basadi se rutilwe ka dibopego tša go fapafapanana tša samente. "Re be re sa tsebe gore samente ya go šomišwa go aga e fapano le samente ya go pleistera," a realo Nyama-Plati.

Thušanang ye e tloga e tumile kudu mo e lego gore ka wo motsotso e nale le maina a batho bao ba letilego ba go nyaka go ba maloko a yona. ■

Bengdikgwebo ba basadi ba fiwa thušo

SEDA

Nakong tše ntši, dikgopolu tše maphefö tše kgwebo tše basadi ga di fihle kgole ka gobane ga ba na tshedimošö yeo e nyakegago go fetösa ditoro tše bona go ba nnate.

Etšensi ya Tlhabollo ya Dikgwebopotlana (Seda), yeo e lego etšensi ya Kgoro ya Kgwebo le Intasteri (dti), e lemogile bothata bjo gomme ya tšweletša pukwana ka dikgwebo tše laolwago ke basadi, ka thekgo ye lego gona basading, e lego thekgo ya ditšelete le ye sego ya ditšelete ka bobedi ga tšona.

Pukwana ye e akaretša dihlogotaba tše go

Mmušo o fana ka thušo ye nabilego ya go fapafapanan basading bao ba nyakago go ithomela dikgwebo tše bona, go tloga ka thušo ya dikeletšo go fihla ka thušo ya tšelete.

thoma ka fao o ka ngwadišago kgwebo ya gago gotee le ditlholtlo tše bengdikgwebo ba basadi ba lebaganego le tšona, go fihla tshedimošöng ya go ikgetha mabapi le makala a go fapafapanan a intasteri le ka fao ba ka ikhweletšago thušo ya tšelete. Go bona pukwana ye, etela www.seda.org.za/Publications. Go ngwadiša kgwebo ya gago ke mathomomayo a bohlokwa go mongkgwebo ofe goba ofe ka nepo ya go latela le go obamela melao yeo e laolago ditiragalo tše kgwebo ka mo nageng. Dikgwebo di swanetše go ngwadišwa le Khomisene ya Dikhamphani le Ditheo tše Boikgopolelo le Boithhamelo (CIPC). www.cipc.co.za.

Methopo ya thušo

Go na le dikgoro tše dingwe tše ntši tše mmušo le dikgwebo tše di laolwago ke mmušo tše di fanago ka thušo go bengdikgwebo ba basadi makaleng a go fapafapanan a intasteri ye.

SEFA

Etšensi ya Thušo ya Ditshelete ya Dikgwebopotlana (SEFA) e fana ka ditšweletša tše ditšelete le ditirelo tše maleba dikgwebong tše di nago le maswanedi a go ka thekgwa ka ditšelete tše nnyane, tše magareng le dikgwebopotlana (di-SMME). www.sefa.org.za.

Finfind

Finfind e kgokaganya dikgwebo tše nnyane le tše magareng tše di hlokgago dikadimo ka go ba kopantsa le baadimši ba maleba, e fana ka tshedimošö ya thuto ya tše ditšelete, e swaragana le dipotsišo tše di botšiswago kgafetšakgafetša le go rarolla gape le ditlholtlo

tše di tlwaelegilego. www.finfindeeasy.co.za.

IDC

Sekhwama sa Basadi sa Isivande sa Koporasi ya Tlhabollo ya Diintasteri (IDC) se fana ka thušo ya dikadimo tše ditšelete tše dinamane tše fasefase, ya go šomišega bonolo eibile a arabela dinyakwa tše kgwebo. Sona se kalokana le dikwano tše go ama thušo ya tšelete ya go thoma kgwebo, go katološwa ga kgwebo, go bušetšwasekeng ga kgwebo, maloka a go sepedisa kgwebo le dikadimo tše lebakanyana. www.idf.co.za.

NEF

Sekhwama sa Matlafatšo ya Basadi (NEF) e lego karolo ya Sekhwama sa Bosetšhaba sa Matlafatšo se potlakiša kabu ya thušo ya ditšelete dikgwebong tše di laolwago ke basadi mola Sekhwama sa sona sa go bitšwa iMbewu se thekga bengdikgwebo bao ba ratago go thoma dikgwebo tše difsa le go thekga dikgwebo tše di lego gona tše

bathobaso ka thekgo ya tšelete gore di katološwe. www.nefcorp.co.za.

Setlamo sa Bahlomi ba Diintasteri ba Bathobaso

Setlamo sa dti sa Bahlomi ba diintasteri ba Bathobaso se nepile go potlakiša bahlomi ba diintasteri gore le bona ka kgathe tema ikonoming ya Afrika Borwa mola ka go le lengwe lesolo la setlamo se la go bitšwa lesolo la B'avumile la tlhabollo ya mabokgoni le thekga matlafatšo ya basadi ka kago ya mabokgoni ao a nepilego go hlaola ditalente lekaleng la bokgabo, lekaleng la ditiroatla, lekaleng la dilogwa le la diaparo. www.thedti.gov.za.

NYDA

Etšensi ya Bosetšhaba ya Tlhabollo ya Bafsa (NYDA) e fa bengdikgwebo ba baswa menyela ya go ikhweletša thekgo ya tlhabollo ya dikgwebo ya ditšelete le yeo e sego ya ditšelete. www.nyda.gov.za.

Temo

Mo lekaleng la temo, dti e thekga dikgwebo tše nnyane ka thušo ya tšelete ka Setlamo sa go Thekga go Fetošwa ga Ditšweletšwa tše Temo, seo se hlamatšwego go kaonafatša dipeeletšo diprotšekeng tše difsa le tše di lego gona tše go sogana le ditšweletšwa tše temo.

www.thedti.gov.za.

Basadi le bona ba ka hwetša thušo go tšwa lenaneong la llima/Letsema le Lenaneong la Kakaretšo la Thekgo ya tše Temo. Mananeo a ka bobedi ke a Kgoro ya Temo, Mpshafatšo ya Naga le Tlhabollo ya Dinagamagae.

www.daff.gov.za.

Theknolotši

- Theknolotši ya Basadi Kgwebong e potlakiša maatlafatšo ya basadi ikonoming le tlhabollo ya dikgwebo tše di laolwago ke basadi, mola Lenaneo la Thekgo la Boihlamelo bja tše Intasteri le fana ka thušo ya ditšelete bakeng sa tlhabollo ya ditšweletšwa tše boihlamelo le ditshapediso tše gona. www.thedti.gov.za.
- Sekhwama sa Thekgo ya Dikgwebo tše Theknolotši se fana ka tekatekano goba thušo ya tšelete dikolotong mo dikgwebong tše di tšweletšwa tše theknolotši, go kgontšha photošetšo ya tsebo ya kgopolu ya go huma kudu ka theknolotši ya Afrika Borwa gore e be komana madula a bapile go ka bapatšwa mebarakeng. www.idc.co.za.
- Lenaneo la Theknolotši la Seda le fana ka mehutahuta ya ditirelo tše go hlohlleletša dikgwebo intastering ye, kudu ka go kgontšha dikgwebo tše nnyane go fihlelela theknolotši ye maleba gore e be yeo e phadišago kudu le gape go godisa dikgwebo tše bona. www.seda.org.za.

www.seda.org.za.

Botšweletši

Lekala la kgwebo la diaparo le dilogwa la IDC le fana ka thekgo go bahlami ba mekgabišo ya ka magaeng, batšweletši ba ditšweletšwa tše mekgophale batšweletši ba dilogwa tše tlhago goba tše maitirelo, mola ditšweletšwa tše gona tše khemikhale le tše lekala la meryana ya dikhemisi le fana ka thekgo ya ditšelete intastering ye gotee le thekgo ya tlhabollo ya ditproteke dikgwebong tše di tšweletšago dikhemikhale tše ka fase ga mobu, diplastiki le ditšweletšwa tše meryana ya dikhemisi. IDC e fana gape le ka thekgo makaleng a mangwe a go fapafapanan a intasteri, go thoma ka temo le tše boeti go fihla ka metšene le didirišwa. www.idc.co.za.

Thuto le di-NPO

Etšensi ya Tlhabollo ya Bosetšhaba (NDA) e thuša bao ba ratago go thoma le go ngwadiša disentara tše Dikolo tše Thuto ya Digotlane (ECD). www.nda.org.za.

Ilifa Labantwana ke lenaneo la Afrika Borwa la tlhabollo ya bana leo le thakgotšwego ka 2009. Ka fase ga lenaneo le, go nale lenaneo la Bhalisa Inkulisa leo le thušago go bea sekeng boingwadišo bjo bo sa felelagoo bja ECD. www.ilifalabantwana.co.za.

NDA e thuša gape le Mekgatlo yeo e sa Dirego Letseno (NPO) gore e be dihlengwa tše lego molaeng goba tšona dikgwebo; go kgoboketsa tshedimošö yeo ba e nyakago go ingwadiša bjalo ka NPO goba kgwebo; go tlatsa le go romela diforomo tše boingwadišo; le gape go lekola dinyakwa tše bona gabotse go netefatša gore ge ba šetše ba ngwadišitšwe, bu dula ba latela dinyakwa tše boingwadišo ka nako tšohle go lebeletšwe molao wa boingwadišo wo ba ingwadisitšego ka fase ga ona. www.nda.org.za.

Ge o nyaka tshedimošö ya go tsenelela mabapi le go thomisa kgwebo, leletša dinomoro tše latelago tše megalä;

Seda- 012 441 1000 | CIPC- 086 100 2472 | Sefa- 012 748 9600 | IDC- 011 269 3000

NEFCORP- 011 305 8000 | NYDA- 012 322 1375 | DAFF- 012 319 6000

NDA- 011 018 5500 | Ilifa Labantwana- 021 670 9848

